

A közönséggel való kommunikáció sokkal intenzívebb lett

Interjú Ács Péterrel, az Óbudai Danubia Zenekar ügyvezetőjével

Fontos az is, hogy megtaláljuk az arányt, meddig érdemes hajtani a zenekar kerekét, hiszen a zenészeknek nemcsak a fizikai, de a lelki-érzelmi állapota is fontos – fogalmazott Ács Péter, aki arról is beszélt, hasznos lenne a zenekari zenészek oltásának ügyét behozni a szakmai egyeztetésekbe.

■ *Az első és a második hullám között alapvető különbség az volt, hogy a második során engedélyezték a zárt ajtók mögötti hangversenyeket. Mik a tapasztalatok a streamelt koncertekkel kapcsolatban? Mennyire voltak népszerűek, mennyire lehet lemérni a közönség aktivitását?*

– Mi voltunk az első szimfonikus zenekar itthon, amely rendszeresen streamelte a koncertjeit. Még jóval a Covid előtt, 2014-ben kezdtük, a Danubiának már jónéhány évnyi tapasztalata volt e téren, rutinszerűen ment a lebonyolítás, és azzal is tisztában voltunk, hogy a streamnél mire kell jobban odafigyelni. Örülünk, hogy nem csak home-videókat lehet készíteni – bár azt gondolom, azokban is nagyon kreatívak voltunk –, mert

persze egészen más felmenni a Müpa, a Zeneakadémia vagy a BMC színpadára.

■ *Alapvetően két tábor van, az egyik az ingyenes stream mellett tette le a voksát, többen viszont azt hangsúlyozzák, ha nem kell érte fizetni, az hosszú távon viszályos lehet.*

– Mi eleve ingyen csináltuk a streamet az elmúlt hat évben, a Covid előtti időkben nem is nagyon terveztük fizetőssé tenni. A kialakult új helyzetben viszont nagyon hiányoltam, hogy a szakmában semmiféle egyeztetés nem volt erről. A klasszikus zenei élet két nagy szereplője, a Müpa és az Opera elkezdte ingyen közvetíteni a koncerteket, innentől kezdve nincs is miről be-

TISZTELETJEGGYEL

Rögös út a zenéhez?

A fenti cím választása természetesen nem véletlenül utal a Danubia Szimfonikus Zenekar kiváló honlapjára, és arra a misszióra, amelyet az együttes közel egy éve a járványügyi szabályok bevezetését követően az online térben kezdett, és amelyet azóta számos zenekarunk, intézményünk örömteli módon követ, olykor valóban lenyűgöző ötletességről tanúbizonyságot téve. A szükség tényleg kreatívvá tesz, és az is biztos, hogy a nagyobb összefüggéseket helyettesítő praktikák a normalitás reménybeli visszatértét követően is velünk maradnak majd. A világ nagy koncerttermeiből, operaházai-ból kiváló minőségben közvetített élő előadások már korántsem mennek ritkaságszámba a számítógépek képernyőjén vagy a lakás üres falára vetítve, a hangot hi-fi berendezésből vagy egy jobb bluetooth hangszóróból előcsalva. Mindez persze nagyon modern és a maga nemében lenyűgöző, ugyanakkor tagadhatatlanul mesterkél, hiszen hiányzik belőle – vagy csak nagyon korlátozottan érvényesül – a zene társas jellege, az a közösség, ami egy

mű előadásakor a szerző, az előadók és a közönség közt jön létre. Mindenki igyekszik ezt persze valahogy pótolni: az üres nézőtér előtt a pulpitusra pattanó karmestert élénk lábdobogás és vonólengetés üdvözli, az előadás végeztével pedig hasonlóképpen: egymás megsüvegelése zajlik, majd a kongó terem felé forduló zenekar valami olyan áhítatos csendben mered a kamerába, hogy az előadástól bármennyire is fellelkesült néző ezt látva inkább mély letargiába zuhan. És persze a legjobb kivetítő és hangszóró sem tudja pótolni az élőzene varázsát, azokat a gesztusokat, rezgéseket, valóban fizikai hatásokat, azt az örömet, amit a hangszerét megszólaltató ember tud okozni a játékat hallgató másik embernek.

Ez az, ami egy év után nagyon hiányzik. Sosem gondoltam volna, hogy a „Tiszteletjeggyel” rovat egyszer akár arról is szólhatna, hogy e sorok írója hogy könyörgi be magát azokba a koncerttermekbe, ahonnan a koncerteket közvetítik, természetesen úgy elhelyezkedve, hogy a kamera semmilyen szögéből se leplezhesse le a zenei elvonási tüneteit csillapítani igyekvő „betolakodót”. Most sem szólhat ilyesmiről ez a cikk, hisz azon nyomban leleplezném a kakasülön vagy a hátsó sorok valamelyikében engem elrejtő zenekari szervezőt, karmestert. A nyilvános játék iránti vágyamat természetesen nem kezelhetem ilyen illegális módon, ugyanakkor, ha – a mindnyájunkat

szélni, ezzel bedarálták a teljes piacot. Hiába jöttek néhányan különféle jegyárakkal, úgy gondolom, érzékelhető bevétele ebből senkinek sem volt. Nagyon nehéz szembemenni az árral, amikor a nagy szereplők, akik teljesen más anyagi kondíciókkal rendelkeznek, mint egy szimfonikus zenekar, ingyen adják a programjaikat. Ugyanakkor a Danubia is csinált fizetős streameket, támogatói jegyeket is bevezettünk, de azt tapasztalatuk, hogy a közönségünk nem úgy támogat minket, hogy magasabb árú jegyet vásárol, hanem a magánemberek az erre szánt összeget – ha azt jól kommunikáljuk a zenekar internetes felületein – egyszerűen átutalják. Ez nálunk rendkívül jól működött. Ennek lehetőségét el is kezdtük időben jelezni a közönségnek, még 2020. március 13-án, amikor az első zárt ajtó mögötti koncertet adtuk Perényi Miklóssal a Zeneakadémián, és nagyon sokan már a koncert közben küldtek támogatást. Nagyon hálásak vagyunk a támogatóknak, főként, hogy ezek az utalások a mai napig tartanak. Az elmaradt koncertek kapcsán természetesen annak, aki kérte, visszafizettük a jegyárat, mindenkivel elszámoltunk. Decemberben indult új, saját weboldalunk, ahol rengeteg év videóanyaga van tematikusan összegyűjtve. Ezt az új weboldalt már eleve úgy terveztük, hogy a saját felületünkön tudjunk streamelni. A nézettség nagyon változó, a decemberi koncertünk benne volt a top 5-ben a Müpánál, a legutóbbi koncertünk, Kurtág György 95.

körülvevő számos tragédia ellenére – már annyi szó esik a nyitásról, érdemes a nemzetközi példákra támaszkodva elgondolkodni azon, hogy hogyan lehetne a zenét mint közösségi élményt újra közkinccsá tenni – természetesen az egészségügyi szempontok maximális figyelembevételével.

Látva, hogy nemcsak a közönséget, hanem a zenekari tagokat is mennyire megviseli a találkozás hiánya, a Berlini Filharmonikusok vezetősége elhatározta, hogy a március 20-i hangversenyüket közönség előtt, igaz, csak félházzal fogják megtartani. A projekt indulásától kezdve világossá tették, hogy egy kísérletről van szó, még ha az alapos, számos szakértőt mozgósító akció során a bizonytalanságokat valóban minimálisra csökkentették is. A távolságtartás, a maszkviselési kötelezettség és az ezer fős publikum koncert előtti tesztelésén kívül még arra is odafigyeltek, hogy a szellőztetőberendezések optimális irányban és sebességgel tereljék a Filharmónia nagytermének levegőjét.

A koncertről és a haditervszerű előkészületekről szóló filmben megszólalnak a zenekar tagjai is. Csajkovszkij Rómeó és Júlia szvitjének – amely az est programján is szerepelt – érzelmdúsan áradó melódiájával a háttérben Stefan Dohr szólóként elmondja, hogy a kezdeményezéssel jelzést akartak adni minden más együttesnek: nagy szervezőmunkával, de meg lehet oldani az élő találkozást zenekar és közönség között. Andrea Zietzschmann

intendáns és munkatársai világosan ki is mondják, hogy egyfajta világítótoronynak tekintik magukat, és hogy nagy szerencsájük, hogy a legjobb szakemberekkel és a tömeges tesztelésben nagy gyakorlatot szerzett egészségügyi vállalkozással működhetnek együtt az előkészítésben. Albrecht Meyer szólóoboista az üres nézőtér előtt adott koncertek kapcsán arról panaszkodott, hogy az utolsó taktusok utáni „fülsüketítő csend” rosszabb volt minden másnál.

A koncert természetesen óriási sikert aratott – voltképp már akkor, amikor még egy hang sem szólalt meg. A pultokhoz beszivárgó muzikusokat olyan üdvrivalgás fogadta, ami máskor egy nagyon jól sikerült előadás után is ritka. A Csajkovszkij mű mellett felhangzó Rahmanyinov szimfónia a karmester, Kirill Petrenko számára jutalomjáték volt. A szentimentális orosz lélek mesterművei ugyanakkor az érzelmileg „kiéheztetett” publikumra is a reveláció erejével hatottak.

Lássuk be, nem tudhatjuk, hogy járványügyi szempontból mit hoz a jövő. Adja Isten, hogy elmúljon a bezártság, de a civilizációs fejleményeket tekintve és a közegészségügyi szakembereket hallva számítanunk kell a maszkban távolságtartó, előzetes tesztelést megkövetelő együttlétek állandósulására is. A berliniek sikerrel záruló, de kétségkívül embert próbáló kísérlete bizonyította ennek megvalósíthatóságát. Ha olykor rögzös is, mindig van út a zenéhez.